

VÁCLAV HAVEL – NENÁPADNÝ VIZIONÁŘ

ANOTACE:

Aktivita vede žáky k propojení informací o osobnosti Václava Havla. Žáci si prostřednictvím různých úkolů utváří povědomí o jeho nástupu do prezidentské funkce v kontextu s proměnami probíhajícími v celé Evropě.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace

OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: OSV, VDO (ZV), VMEGS

OV: OVDS

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, občanské

OV: k řešení problémů, komunikativní, občanské kompetence a kulturní povědomí

DOPORUČENÝ VĚK: **13+**

CÍLE:

Žáci:

- znají osobnost Václava Havla;
- mají povědomí o proměnách našeho státu v prvním roce po sametové revoluci.

DĚLKA: **90 min. (včetně projekce filmu)**

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LIST 1**
- **PRACOVNÍ LIST 2 a 3** pro každého žáka
- papíry A3 (podle počtu použitých citátů)
- fixy, lepicí páska nebo lepidlo

POSTUP:

1. Na úvod motivujeme žáky prostřednictvím práce s citáty Václava Havla. Ještě před hodinou rozstříháme **PRACOVNÍ LIST 1**. Jednotlivé citáty umístíme na samostatné papíry A3 a rozmístíme je po třídě.
2. Žákům zadáme za úkol přečíst si všechny citáty a najít takový, který je z nějakého důvodu zaujal. Ke „svému“ citátu se přihlásí tým, že si k němu stoupnou a posléze k němu připsou svůj komentář. Na závěr uspořádáme vernisáž a všichni si obejdou papíry s citáty a komentáři.
Poznámka: Pokud nemáme čas na přípravu, můžeme **PRACOVNÍ LIST 1** žákům rozdat a vyzvat je, aby z uvedených citátů vybrali tři nejzajímavější. V následné diskusi necháme žáky jejich výběr okomentovat.
3. Následuje **projekce filmu**.
4. Po projekci rozdáme žákům **PRACOVNÍ LIST 2**, do kterého doplní události, kterými procházel Václav Havel v prvním roce svého úřadu.

Poznámka: Práci s pracovním listem lze zadat jako domácí přípravu na další hodinu. Žáci tak mohou k získání informací využít i dalších zdrojů.

5. Dále žáky rozdělíme do skupin. Ve skupinách si žáci vymění informace tak, aby si doplnili údaje, které nezachytili ve filmu. Následuje společná kontrola vyplněného pracovního listu.
6. Na tabuli napíšeme otázku: *Co se změnilo nástupem roku 1990?* Necháme skupinám chvíli času na promyšlení a na formulování odpovědí. Poté je vyzveme, aby postupně před třídou sdělily své postřehy.

REFLEXE:

K závěrečné reflexi rozdáme žákům **PRACOVNÍ LIST 3**. Na základě získaných informací žáci doplní svá hodnocení k osobě Václava Havla.

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Aktivitu jsem vyzkoušela s žáky osmého ročníku, nejednalo se tedy o žáky, kteří by měli nějaké ucelené informace o osobnosti Václava Havla. Z nabízených citátů si vybrali: „Člověk prostě není Bůh a hra na něj se mu krutě mstí.“; „Člověk by se měl chovat tak, jak si myslí, že by se měli chovat všichni.“ Rozhodli se pro ně především proto, že jim porozuměli, další byly pro pochopení obtížnější. Zhruba polovinu filmu žáci zhlédli bez přerušení. Protože se ale jedná o náročnější dokument pro tuto věkovou kategorii a žáci se v něm hůře orientovali, rozdala jsem jim na další část pracovní list 2, do kterého si během promítání zapisovali požadované údaje. Přispělo to k větší přehlednosti, žáci věděli, na co se mají soustředit. Doplnění posledních údajů a následná společná kontrola celý dokument shrnuly. Z odpovědí na otázku *Co se změnilo nástupem roku 1990?* bylo patrné, jak rozdílně žáci obě prezidentské osobnosti vnímali. Vše se odrazilo ve vypracování pracovního listu 3, do kterého žáci uvedli, že Václav Havel byl spravedlivý, hrdý, sebevědomý, zdvořilý, vtipný, skromný, trpělivý, odhodlaný, přátelský, slušný, vzdělaný, vstřícný, snažil se o dobré skutky, měl silnou vůli.

Jitka Rutschová, ZŠ a MŠ Maleč

CITÁTY VÁCLAVA HAVLA

„Člověk prostě není Bůh a hra na něj se mu krutě mstí.“

„Porozumět si neznamena přizpůsobit se jedni druhým, ale pochopit navzájem svou identitu.“

„Nejlepší myšlenka je ta, která ponechává vždy určitou skulinu pro možnost, že všechno je současně úplně jinak.“

„Nejlepší cestou k vlastnímu neštěstí je zakrývat si oči před neštěstím jiných.“

„Naděje je stav ducha, který dává smysl našemu životu.“

„Nic lidského mi není cizí.“

„Člověk by se měl chovat tak, jak si myslí, že by se měli chovat všichni.“

„Každé lidské utrpení se týká každé lidské bytosti.“

„Lhostejnost k druhým a lhostejnost k osudu celku je přesně tím, co otevírá dveře zlu.“

„Život je radostná spoluúčast na zázraku bytí.“

„Falšovatelé historie svobodu národa nezachraňují, ale ohrožují.“

„Ženy mají v sobě něco, co by se mělo objevit v politice. Citlivost ke konkrétní situaci, ke konkrétnímu člověku.“

„Svět je ztracen jen do té míry, do jaké je sám ztracen.“

„Domnívám se, že politik může říkat pravdu a žít v souladu se svým svědomím. Já se o to alespoň snažím.“

„Mír neohrožují zbraně jako takové, ale lidé, kteří je konstruují, instalují a jsou ochotni je použít.“

„V demokracii je to složité. Je třeba, aby se v ní angažovali všichni.“

„Fráze organizuje život, fráze vyvlastňuje lidem jejich identitu, fráze se stává vládcem, obhájcem, soudcem, zákonem.“

„Politika skutečně obsahuje bezpočet různých pokusů, a když jim člověk podlehně, mohou ho trochu deformovat.“

„Tajemství budoucnosti kultury je obrazem samé záhady lidského ducha.“

HAVEL NA HRAD!

Život Václava Havla v prvním roce prezidentského úřadu

	17. 11. 1989	
	29. 12. 1989	
Návštěva NDR a SRN		
Kongres USA		

Zdroje:

tyden.cz/rubriky/relax/znalostni-testy/test-mame-hole-v-ruce-aneb-co-vite-o-17-listopadu_252558.html

exilovenoviny.cz/articles/2013/02/11/programove-prohlaseni-obcanskeho-fora-aneb-co-jsme-chteli-v-roce-1989

aktualne.centrum.cz/domaci/fotogalerie/2012/12/18/vaclav-havel-zivot/foto/394332

pribehrozhlasu.cz/odhaleni-89+1/propaganda-a-politika/2759415

JAKÝ VLASTNĚ BYL VÁCLAV HAVEL?

Napište do prázdných polí osm postřehů o Václavu Havlovi.

Jaký byl člověk? Jaký byl politik? Jaké měl vlastnosti?

